

Gdańsk, dnia 1 kwietnia 2015 r.

WOJEWODA POMORSKI

FB-III-431.81.2014.ER

Pan
Ryszard Szybajło
Burmistrz Miasta Człuchowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę w Gminie Miejskiej Człuchów oraz w jej jednostkach organizacyjnych przeprowadził w dniach od 8 do 22 października oraz od 12 do 14 listopada 2014 r. Edward Rzeczycki - inspektor wojewódzki w Wydziale Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli Nr 104/2014 z dnia 3 października 2014r. wydanego z upoważnienia Wojewody Pomorskiego przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Temat kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2013 roku w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacja dochodów budżetu państwa.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011r. Nr 185, poz. 1092), kontrolę przeprowadzono pod względem legalności i rzetelności, w oparciu o dowody źródłowe stanowiące podstawę do dokonywania wydatków, wypłat z rachunków bankowych oraz wpłat, w konfrontacji z zapisami w ewidencji księgowej, wyciągi bankowe, umowy, sprawozdania budżetowe i dokumentację w zakresie realizacji dochodów budżetowych.

Ocena:

Działalność Jednostki w zakresie realizacji zadań będących przedmiotem kontroli **oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.**

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, co następuje:

I. PRAWIDŁOWOŚĆ WYKORZYSTANIA I ROZLICZENIA DOTACJI

Na podstawie sprawozdania Rb-50, ewidencji księgowej oraz dokumentacji źródłowej, kontrolujący dokonał analizy wydatkowania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej (§ 2010), a także na realizację bieżących zadań własnych (§ 2030), przekazane Miastu Człuchów w 2013 roku.

Plan i wykonanie dotacji w zakresie objętym kontrolą przedstawiał się następująco:

Dział	Rozdz.	Nazwa rozdziału	Paragraf	Plan po zmianach	Wykonanie	Zwrot
750	75011	Urzędy Wojewódzkie (dotacja na realizację zadań z zakresu administracji rządowej)	2010	171.000,00	171.000,00	0,00
854	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym.				
		Stypendia szkolne.	2030	205.618,00	197.248,00	8.370,00
		Wyprawki szkolne.	2030	100.139,00	68.942,98	31.196,02
852	85295	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	2030	306.810,00	306.810,00	0,00
RAZEM				783.567,00	744.000,98	39.566,02

1. Rozdział 85295 § 2030 – Pozostała działalność – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Na dofinansowanie zadania własnego, obejmującego realizację programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Miasto Człuchów otrzymało dotację w kwocie 306.810,00 zł, którą wykorzystano w pełnej wysokości.

Podstawą realizacji programu było „Porozumienie” zawarte w dniu 24 stycznia 2013r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Miastem Człuchów, którego przedmiotem było określenie zasad i warunków udzielenia dotacji na dożywianie dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym. Wojewoda zobowiązał się do przekazania dotacji w kwocie 250.000,00 zł, a wkład własny Gminy miał wynosić nie mniej niż 20%. Powyższa kwota została zwiększona aneksami nr 1 oraz 2 do wysokości 306.810,00zł natomiast wkład własny Miasta pozostał na poziomie 20%.

Zgodnie z Porozumieniem dotacja miała zostać przeznaczona na dożywianie dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go pozbawionym w 2013r., zakup posiłków, świadczenia pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych lub świadczenie rzeczowe w postaci produktów.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że na realizację Programu Miasto wydatkowało środki w wysokości 408.698,33 zł., z przeznaczeniem na:

- pomoc w formie posiłku 212.983,00 zł,
- wypłatę zasiłków celowych i świadczenia rzeczowe 195.715,33 zł.

W powyższej kwocie wkład własny Miasta wyniósł 101.888,33 zł., co stanowiło 24,92 % kosztów realizacji Programu. Tym samym zachowany został montaż finansowy zadania, określony w Porozumieniu.

MOPS w Człuchowie prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zgodnie z § 8 w/w Porozumienia.

Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

2. rozdział 85415 § 2030 - pomoc materialna dla uczniów

Otrzymana w tym rozdziale dotacja obejmowała środki na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych w wysokości 205.618,00 zł. oraz na realizację programu rządowego *Wyprawka szkolna* - 100.139,00.zł.

Stypendia i zasiłki szkolne.

Rada Miejska w Człuchowie Uchwałą nr IX.56.2011 z dnia 29 czerwca 2011r. przyjęła Regulamin udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Człuchów.

W § 5 pkt. 2 Regulaminu określono sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin, następująco:

1. do 200% kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt.2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie do 50% kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
2. od 80% do 150% kwoty określonej w ustawie o świadczeniach rodzinnych, przy dochodzie miesięcznym na osobę w rodzinie od 50% do 100% kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej.

Jednocześnie w § 5 pkt 3 upoważniono organ wydający decyzje w sprawach stypendiów dla uczniów do odstąpienia od stosowania § 5 ust. 2 w sytuacji, gdy pozwala na to wielkość środków finansowych przeznaczonych na stypendia, z zachowaniem zasady o której mowa w art. 90d ust. 9 ustawy o systemie oświaty.

W § 6 w/w Regulaminu określono formy stypendium szkolnego, jak i jego przeznaczenie:

1. Stypendium szkolne może być udzielone w formie świadczenia pieniężnego. Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia dowodów zakupu lub w szczególnych przypadkach złożenia pisemnego oświadczenia o tym, że wypłacona kwota została wydatkowana na cele edukacyjne:
 1. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych prowadzonych w ramach planu nauczania, jak również wykraczających poza ten plan nauczania i wyrównawczych, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, dotyczących w szczególności:

- a) zakupu podręczników, lektur szkolnych, encyklopedii, słowników, programów komputerowych i innych pomocy edukacyjnych,
 - b) zakupu przyborów szkolnych i pomocy szkolnych, tornistrów, stroju na zajęcia wychowania fizycznego oraz innego wyposażenia uczniów wymaganego przez szkołę,
 - c) opłat za udział w zajęciach nauki języków obcych lub w innych zajęciach edukacyjnych,
 - d) opłat za udział w wycieczkach szkolnych, wyjściach (wyjazdach) do kin, teatrów lub innych imprezach organizowanych przez szkołę,
 - e) komputery, programy naukowe do tych komputerów, biurka i krzesła służące wyłącznie do nauki w domu.
2. Całkowitego lub częściowego pokrycia opłat wymaganych przez szkołę, w tym opłat czesnego w szkołach niepublicznych.
 3. Pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników, lektur szkolnych i innych książek niezbędnych do procesu edukacyjnego oraz przyborów szkolnych.

W § 7 ustalono, że stypendia przyznane w powyższej formie – z wyjątkiem pkt. 3 - zostaną wypłacone jako częściowa lub całkowita refundacja kosztów, poniesionych zakupów i opłat na podstawie dowodów zakupów, a w szczególnych przypadkach oświadczenia rodzica, opiekuna prawnego lub pełnoletniego ucznia.

Stwierdzono, że zarówno w pierwszym, jak i w drugim półroczu 2013 r. **nie stosowano zróżnicowanych stawek stypendiów** w zależności od uzyskiwanego dochodu, a wszystkie stypendia zostały przyznane w jednakowej wysokości:

- w II półroczu roku szkolnego 2012/2013 w wysokości 182,00 zł. miesięcznie na okres od 01.01. do 31.06.2013 r., tj. łącznie 1.092,00 zł.,
- w I półroczu roku szkolnego 2013/2014 w wysokości 210,00 zł. miesięcznie na okres od 01.09. do 31.12.2013 r., tj. łącznie 840,00 zł.

Miesięczne stawki stypendium mieściły się w granicach limitów kwot określonych w art. 90d ust. 9 ustawy o systemie oświaty.

Na rok szkolny 2012/2013 w obowiązującym terminie wpłynęły 132 wnioski, w tym 128 o przyznanie stypendium oraz 4 o przyznanie zasiłku szkolnego, na podstawie których wydano 132 decyzje z tego: 122 decyzji przyznających stypendium, 4 decyzje przyznające zasiłek szkolny oraz 6 decyzji odmownych (przekroczenie kryterium dochodowego). Natomiast na rok szkolny 2013/2014 za okres wrzesień – czerwiec wpłynęło 151 wniosków, które dotyczyły tylko stypendium szkolnego, na podstawie których wydano 151 decyzji.

Decyzje o przyznaniu stypendium w roku szkolnym 2012/2013 oraz 2013/2014 na okres od 1 września do 31 grudnia wydawane były w październiku, odpowiednio 2012 i 2013 r. Natomiast w kwietniu wydawane były decyzje zmieniające wcześniejsze decyzje z października, poprzez dodanie zapisu o przyznaniu stypendium za okres od 1 stycznia do 30 czerwca, odpowiednio 2012 i 2013 r.

W decyzjach określono m.in. terminy wypłaty stypendium oraz wskazano, że wypłata stypendium nastąpi po przedłożeniu najpóźniej 7 dni przed terminem wypłaty rachunków poniesionych wydatków za udział ucznia w zajęciach edukacyjnych i na zakup pomocy szkolnych na kwotę nie niższą niż kwota przyznanego stypendium.

Szczegółowej kontroli poddano 25 wniosków o przyznanie stypendium oraz 4 wnioski o przyznanie zasiłku szkolnego wraz z załącznikami oraz decyzjami z roku szkolnego 2012/2013 i 2013/2014. Na tej podstawie stwierdzono, że w dokumentacji znajdowały się faktury i rachunki dokumentujące poniesione wydatki na zakup pomocy o charakterze edukacyjnym.

Niemniej kontrolujący ustalił, że:

1. Decyzja nr 4462.30.2013 z dnia 17 października 2013r. za I półrocze roku szkolnego 2013/2014 – przyznane stypendium szkolne wyniosło 840,00 zł. Stwierdzono że przedstawiono f-ry zakupu na kwotę 630,28 zł., natomiast wypłaty dokonano w pełnej wysokości, tj. 840,00 zł., **co było niezgodne z Regulaminem i treścią decyzji**. Jak ustalono, wnioskodawczyni dostarczyła brakującą fakturę w 2014 r.
2. Decyzje nr 4462.22.2013, 4462.23.2013, 4462.24.2013 z dnia 17 października 2013r. za I półrocze roku szkolnego 2013/2014 – przyznane stypendium szkolne łącznie dla 3 rodzeństwa wyniosło 2.520,00 zł. Stwierdzono że przedstawiono f-ry zakupu na kwotę 2.070,00 zł. Wypłaty dokonano w pełnej wysokości tj. 2.520,00 zł, a więc **w kwocie o 450,00 zł. wyższej niż wynikało to z zapisów Regulaminu oraz treści decyzji**. Jak ustalono, wnioskodawczyni dostarczyła faktury na brakującą kwotę w 2014 r.

Ponadto, na podstawie dokumentacji źródłowej, obejmującej decyzje przyznające stypendia na rok szkolny 2012/2013 i 2013/2014 oraz faktury i rachunki dotyczące wydatków sfinansowanych z tych stypendiów, stwierdzono, że w wielu wypadkach zakupiono znaczne ilości odzieży, przykładowo:

1. decyzje nr 4462.91.2.2013.MD, 4462.92.2.2013.MD, 4462.93.2.2013.MD, 4462.94.2.2013.MD, 4462.96.2.2013.MD, 4462.95.2.2013.MD, przyznające dla 6 uczniów (rodzeństwa) stypendia w łącznej kwocie 10.920,00 zł. Do rozliczenia przedstawiono rachunki i faktury na łączną kwotę 11.592,76 zł., obejmujące m.in:
 - 48 par obuwia sportowego na kwotę 2.494,30 zł,
 - 16 bluz sportowych na kwotę 851,00 zł,
 - 10 par spodni dresowych na kwotę 453,49 zł,
 - 12 dresów na kwotę 888,50 zł,
 - 1 kurtka, czapka, 5 koszulek, 4 plecaki na kwotę 634,49zł.
2. decyzja nr 4462.29.2013 z dnia 17 października 2013r. przyznająca dla 1 ucznia stypendium w kwocie łącznej 2.040,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 2.098,19zł na zakup m.in:
 - 9 bluzek POLO na kwotę 175,50 zł,
 - 4 bluz sportowych na kwotę 91,90 zł,

- 2 pary spodni dresowych na kwotę 61,00 zł,
 - 1 dresy za 47,00 zł,
 - 10 par obuwia sportowego na kwotę 637,90 zł (w tym 1 para z 259,00 zł).
3. decyzje nr 4462.119.2013, 4462.120.2013 z dnia 18 października 2013r przyznające dla 2 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 4.040,00zł oraz faktury i rachunki na kwotę 4.321,39 zł na zakup m.in:
 - 7 par obuwia sportowego za 582,00 zł,
 - 3 bluzy sportowe za 120,00 zł,
 - 2 pary spodni sportowych za 89,00 zł,
 - 1 dresy za 73,00 zł.
 4. decyzje nr 4462.65.2013, 4462.66.2013, 4462.67.2013 z dnia 17 października 2013r przyznające dla 3 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 4.320,00zł oraz faktury i rachunki na kwotę 5.738,41zł na zakup m.in:
 - 23 koszulek sportowych na kwotę 412,00 zł,
 - 20 bluz sportowych na kwotę 847,00 zł,
 - 22 pary spodni sportowych na kwotę 1.243,00zł,
 - 13 dresów na kwotę 983,00zł,
 - 15 par butów sportowych na kwotę 378,00 zł,
 - 5 plecaków, 1 kurtki, szalika na kwotę 364,00 zł.
 5. decyzje nr 4462.108.2.2013.MD, 4462.109.2.2013.MD z dnia 17 kwietnia 2013 r. przyznające dla 2 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 3.640,00zł oraz faktury i rachunki na kwotę 3.803,56 zł na zakup m.in:
 - 2 kurtek sportowych na kwotę 316,10 zł,
 - garnituru młodzieżowego na kwotę 290,00 zł,
 - 5 par spodni sportowych na kwotę 305,00zł,
 - 4 bluz sportowych na kwotę 218,00 zł,
 - 3 dresów na kwotę 395,00 zł,
 - 6 koszulek sportowych na kwotę 240,00 zł.
 6. decyzje nr 4462.63.2.2013.MD, 4462.62.2.2013.MD, 4462.61.2.2013.MD, 4462.60.2.2013.MD, 4462.59.2.2013.MD, z dnia 16 kwietnia 2013r. przyznające dla 5 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 9.100,00zł oraz faktury i rachunki na kwotę 9.499,53 zł na zakup m.in:
 - 31 par obuwia sportowego na kwotę 1.694,70zł,
 - 10 par spodni sportowych na kwotę 636,99 zł,
 - 7 bluz sportowych na kwotę 420,00 zł,
 - 5 dresów na kwotę 408,00 zł,
 - 2 kurtki narciarskie na kwotę 629,80 zł,
 - 3 pary butów na kwotę 658,80 zł,
 - 9 koszulek sportowych, 4 szt. odzieży sportowej, skarpetki na kwotę 650,20 zł.
 7. decyzje nr 4462.2.2013.MD, 4462.53.2.2013.MD z dnia 15 kwietnia 2013r. przyznające dla 2 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 3.640,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 3.641,40 zł na zakup m.in:

- 19 par spodni sportowych na kwotę 814,97 zł,
 - 20 par obuwia sportowego na kwotę 960,99 zł,
 - 15 bluz sportowych na kwotę 568,99 zł,
 - 2 pary dresów na kwotę 216,00 zł.
8. decyzja nr 4462.137.2013 z dnia 18 października 2013r przyznająca dla 1 ucznia stypendium w kwocie łącznej 2.040,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 1.831,93zł na zakup m.in:
- 8 par obuwia sportowego na kwotę 438,98 zł,
 - 5 bluz sportowych na kwotę 219,99 zł,
 - 8 par spodni sportowych na kwotę 413,98 zł,
 - 1 dresy na kwotę 240,00 zł,
 - 1 kurtkę sportową na kwotę 99,99 zł.
9. decyzje nr 4462.5.2013, 4462.6.2013, 4462.7.2013 z dnia 17 października 2013r. przyznające dla 3 uczniów (rodzeństwo) stypendium w kwocie łącznej 6.120,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 6.161,89 zł na zakup m.in:
- 17 par obuwia sportowego na kwotę 853,45 zł,
 - 2 kurtki sportowe na kwotę 360,00 zł,
 - 8 bluz sportowych na kwotę 529,00 zł,
 - 8 par spodni sportowych na kwotę 413,99 zł,
 - 1 dresy za 65,00 zł.
10. decyzja nr 4462.39.2013 z dnia 17 października 2013r. przyznająca dla 1 ucznia stypendium w kwocie łącznej 2.040,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 2.078,28zł na zakup m.in:
- 17 par obuwia sportowego na kwotę 538,30 zł,
 - 2 kurtki sportowe za kwotę 216,00 zł.,
 - 5 bluz sportowych na kwotę 215,00 zł,
 - 3 par 144,99 zł,
 - 3 pary dresów na kwotę 323,50 zł,
 - 10 par skarpetek, 3 pary krótkich spodenek, odzież sportowa na kwotę 207,00zł.
11. decyzja nr 4462.30.2013 z dnia 17 października 2013 r. przyznająca dla 1 ucznia stypendium w kwocie łącznej 2.040,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 1754,07zł na zakup m.in:
- 2 kurtek sportowych na kwotę 179,99 zł,
 - 5 par obuwia sportowego na kwotę 203,00 zł,
 - 9 par koszulek sportowych na kwotę 235,90 zł,
 - 7 bluz sportowych na kwotę 383,97 zł,
 - 2 sukienki na kwotę 147,00 zł,
 - 7 par skarpetek, 2 czapki, 9 koszulek sportowych na kwotę 316,84 zł.
12. decyzje nr 4462.22.2013, 4462.23.2013, 4462.24.2013 z dnia 17 października 2013r. przyznające dla 3 uczniów stypendium w kwocie łącznej 6.120,00 zł oraz faktury i rachunki na kwotę 6.246,80 zł na zakup m.in:
- 1 kurtki sportowej na kwotę 70,00 zł,

- 21 par obuwia sportowego na kwotę 1.987,00 zł,
- 12 par spodni sportowych na kwotę 580,00 zł,
- 22 koszulki sportowe na kwotę 769,90 zł,
- 15 bluz sportowych na kwotę 1.190,00 zł,
- 3 pary krótkich spodenek na kwotę 150,00 zł,
- 7 par dresów na kwotę 870,00 zł,
- 15 par skarpetek, swetra, 3 plecaków na kwotę 519,90 zł.

Zgodnie z zapisami art. 90b ust. 2 ustawy o systemie oświaty, pomoc materialna o charakterze socjalnym jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. W konsekwencji zakup odzieży, obuwia może stanowić pomoc edukacyjną jedynie w sytuacji, gdy wiąże się w sposób oczywisty z procesem edukacyjnym ucznia (np. zakup kimona na lekcje zajęć karate czy trampek/halówek na zajęcia wychowania fizycznego). Natomiast zapewnienie obuwia, kurtek, szalików lub innej odzieży umożliwiającej uczniowi uczęszczanie do szkoły leży w obszarze działania resortu polityki społecznej i nie może być finansowane w ramach stypendium szkolnego. Jednocześnie poniesione wydatki na cele edukacyjne powinny być finansowane ze środków publicznych, jedynie w ilości niezbędnej do realizowanego celu, gdyż w przeciwnym wypadku stanowią wydatki nieuzasadnione, a niewątpliwie takimi są zakupy kilku lub kilkunastu sztuk odzieży sportowej na 1 ucznia w roku szkolnym.

Ponadto stwierdzono, że często na fakturach, dokumentujących zakup obuwia, dopisane było słowo „sportowe”, co uniemożliwiło identyfikację, czy zakupione obuwie faktycznie dotyczyło obuwia sportowego.

Powyższe wskazuje, że realizacja zadania obejmującego wypłatę stypendiów dla uczniów o charakterze socjalnym, nie była prowadzona przez Miasto Człuchów z należytą starannością i dbałością o finanse publiczne, a część wypłaconych środków nie została wykorzystana na cele wskazane w ustawie o systemie oświaty.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wydatków, sfinansowanych z przyznanych stypendiów w zakresie objętym kontrolą.

	Kwota poniesionych wydatków	Wydatki na odzież i obuwie	Podręczniki artykuły szkolne	Sprzęt komputerowy, akcesoria, meble	Pozostałe: wycieczki, kolonie, cele klasowe, języki obce, sporty, internet
Kwota wydatku	58.768,31	34.079,36	7.091,48	8.163,69	9.431,18
Udział w wydatkach ogółem	100 %	58 %	12 %	14 %	16 %

Stwierdzono, że zasiłki szkolne wypłacono 4 uczniom na kwotę łączną 2.120,00 zł. z powodu zdarzenia losowego, śmierć ojca. Do wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego dołączone były dokumenty potwierdzające okoliczności opisane we wniosku – odpis skróconego aktu zgonu.

Na podstawie ewidencji księgowej stwierdzono, że w 2013r. na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych, na podstawie wydanych decyzji, wydatkowano łącznie kwotę 246.560,00 zł. z tego:

- dotacja z budżetu państwa 197.248,00 zł.,
- środki własne Miasta 49.312,00 zł.

Udział środków własnych Miasta w realizacji zadania wyniósł 20 %, tym samym zachowany został montaż finansowy o którym mowa w art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

Miasto Człuchów wykorzystało przyznaną dotację do wysokości 197.248,00 zł. Zwrotu niewydatkowanej kwoty 8.370,00 zł, w tym 8.300,00 zł objętej blokadą wydatków, dokonano na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniach 24 i 30.12..2013r.

W dniu 20 stycznia 2014r. Miasto Człuchów sporządziło „Sprawozdanie za 2013r. z wykonania dotacji pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Człuchów” i przekazało je do Kuratorium Oświaty w Gdańsku.

W związku z wykorzystaniem dotacji celowej w 2013 r. na pomoc materialną dla uczniów w wysokości 95,93% przyznanej dotacji, Burmistrz Miasta Człuchowa wyjaśnił, że, *„... było umorzenie postępowań w II półroczu roku szkolnego 2012/2103 wobec sześciu wydanych decyzji przyznających stypendium, ze względu na poprawę sytuacji materialnej rodzin wnioskodawców tj., przekroczenia wymaganego kryterium dochodowego.*

Ponadto, ustawodawca dopuszcza zabezpieczenie środków na wypłatę zasiłków szkolnych – losowych do wysokości 5% kwoty dotacji na realizację pomocy materialnej dla uczniów.

W badanym okresie, nie złożono wniosków w przedmiotowej sprawie”

Wyprawka szkolna

Na sfinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2013r. – „Wyprawka szkolna” Miasto otrzymało dotację w wysokości 100.139,00 zł.

Programem objęto uczniów z 7 szkół położonych na terenie Miasta Człuchów.

Szkoły opracowały w dniu 10.06.2013 r. szacunkowe dane dotyczące liczby uczniów, którzy mogą zostać objęci ww. programem do Urzędu Miasta w Człuchowie. Na tej podstawie Miasto przekazało informację do Kuratorium Oświaty w Gdańsku. Informacje zostały uaktualnione w dniu 18 września 2013r. i obejmowały:

Grupa	Liczba uczniów, którzy otrzymają dofinansowanie poza kryterium dochodowym (do 5%)	Szacunkowa liczba uczniów uprawnionych na podstawie kryterium dochodowego	Razem
W klasach I-V szkół podstawowych	27	79	106
W klasach II ZSZ, liceów i Techników	5	26	31
Razem;	32	105	137
Liczba uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.			
W klasach I-III szkoły podstawowej	W klasach IV-VI szkoły podstawowej	W klasach I-III gimnazjum	W szkołach ponadgimnazjalnych oraz w szkole specjalnej
25	28	55	60

Stwierdzono, że na wnioskach o udzielenie pomocy finansowej na zakup podręczników w ramach programu „Wyprawka szkolna” **brak było daty wpływu wniosków do szkół**, w związku z tym nie można było stwierdzić czy wszystkie wnioski zostały złożone w terminie określonym w Zarządzeniu Burmistrza Miasta Człuchowa nr 0050.88.2013r. z dnia 24 lipca 2013r.

Na podstawie złożonych i zweryfikowanych wniosków, pomocą finansową na zakup podręczników objęto ostatecznie 302 uczniów, w następującej szczegółowości:

Grupa	Liczba uczniów		Razem uczniowie którzy otrzymali dofinansowanie	Kwota dofinansowania z dotacji
	Którzy otrzymali dofinansowanie poza kryterium dochodowym	Którzy otrzymali dofinansowanie na podstawie kryterium dochodowego		
W klasach I-V szkół podstawowych	27	80	107	26.775,00
W klasach II ZSZ, liceów i Techników	7	22	29	5.948,00
Razem:	34	102	136	32.723,00
Liczba uczniów słabo widzących, niesłyszących, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.				
W klasach I-III szkoły podstawowej	W klasach IV-V szkoły podstawowej	W klasach I-III gimnazjum	W szkołach ponadgimnazjalnych oraz w szkole specjalnej	Kwota dofinansowania
26	27	53	60	36.219,98

Wnioski spełniały wymagania formalne, dołączone były do nich zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych w formie zasiłku stałego lub okresowego oraz orzeczenia z publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego.

Kontrolą objęto 54 wnioski złożone przez rodziców lub opiekunów wraz z fakturami i rachunkami potwierdzającymi zakup podręczników. Na tej podstawie stwierdzono, że wartość dofinansowania udzielonego poszczególnym uczniom nie przekroczyła kwot określonych w § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników.

Ustalono, że podręczniki dla Specjalistycznego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Człuchowie zakupił Urząd Miejski w Człuchowie. W pozostałych szkołach wypłaty dokonywano w kasie szkoły za pokwitowaniem rodziców, prawnych opiekunów

i rodziców zastępczych uczniów, na podstawie dowodów potwierdzających zakup podręczników, do wysokości poniesionych wydatków.

Na wszystkich przyjętych do rozliczenia fakturach wyszczególnione były podręczniki do konkretnej klasy, co umożliwiło identyfikację, czy zakupione książki dotyczyły osób objętych badanym programem rządowym.

Świadczenie otrzymały również 34 osoby, które przekroczyły kryterium dochodowe. Ich liczba nie przekroczyła 5% wszystkich uczniów objętych programem, rozpoczynających naukę w roku szkolnym 2013/2014 (naukę w klasach I-III i V szkół podstawowych, w klasach II ZSZ, technikum oraz liceum ogólnokształcącego rozpoczęło 986 uczniów z tego 5% = 49), co było zgodne z zapisami § 3 pkt 7 ww. Rozporządzenia Rady Ministrów. Do każdego wniosku dołączone było uzasadnienie dyrektora szkoły o przyznaniu pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności w rodzinie czy wielodzietności.

Miasto Człuchów wykorzystało przyznaną dotację do wysokości 68.942,98 zł. Zwrotu niewydatkowanej kwoty 31.196,02 zł, w tym 31.100,00 zł objętej blokadą wydatków, dokonano na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniach: 11 i 30.12.2013r.

W związku z wykorzystaniem dotacji na wyprawkę szkolną, jedynie w 68,85% przyznanej dotacji, Sekretarz Miasta z up. Burmistrza wyjaśniła że:

1. „Informacja o zwiększeniu planu dotacji na rok 2013 w dziale 854, rozdziale 85415 § 2040 na kwotę 100.139,00 zł otrzymaliśmy dnia 05.09.2013 r., natomiast zapotrzebowanie na weryfikację w ramach programu „Wyprawka szkolna” sporządzana i przekazana była do Kuratorium Oświaty w Gdańsku w nieprzekraczalnym terminie do dnia 18.09.2013 r. Po jej dokonaniu wiedzieliśmy już, że przyznana dotacja przekracza zapotrzebowanie w Gminie Miejskiej Człuchów. Dodać należy, że zapotrzebowanie dotyczące dotacji na „Wyprawkę szkolną” oparte jest o dane zebrane na podstawie informacji, jakie napływają ze szkół, które będą korzystać w danym roku z programu.
2. Powodem zwrotu części środków był fakt, że osoby, które kwalifikowały się do udzielenia dotacji w ramach programu „Wyprawka szkolna” nie dysponowały w maksymalnym stopniu fakturami, co było podstawą do wypłaty środków.
3. Kolejnym powodem była również mała ilość wniosków, które wpłynęły do szkół (głównie wniosków w szkołach ponadgimnazjalnych) oraz nie wykorzystanie całej zaplanowanej dotacji przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Człuchowie.”

Wydatki dotyczące zwrotu kosztów poniesionych na zakup podręczników szkolnych zostały we wszystkich placówkach szkolnych prawidłowo zaklasyfikowane do § 3260 – inne formy pomocy dla uczniów.

3. rozdział 75011 § 2010 - administracja publiczna

Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, nie ujętych w innych rozdziałach, Miasto Człuchów w 2013 r. otrzymało dotację w wysokości 171.000,00 zł.

W ramach w/w rozdziału Miasto realizowało następujące zadania:

1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego na podstawie zapisów art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1986r. – Prawo o aktach stanu cywilnego – 2 osoby na 2 etatach.
2. Wydawanie dowodów osobistych na podstawie zapisów art. 45, w związku z art. 52 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych - 1 osoba na 1 etacie.
3. Prowadzenie ewidencji ludności na podstawie zapisów art. 46, w związku z art. 52 w/w ustawy - 1 osoba na 1 etacie.
4. Organizowanie wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej – 1 osoba na 1/2 etatu.
5. Czynności z zakresu ewidencji działalności gospodarczej na podstawie zapisów art. 26 ust. 6 oraz art. 37 ust. 8 ustawy z dnia 2 lipca 2004r o swobodzie działalności gospodarczej - 1 osoba na 1/2 etatu.
6. wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie art. 76 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej - 1 osoba na 1/4 etatu.

Do kontroli przedstawiono również zakresy obowiązków osób zatrudnionych na w/w stanowiskach.

Całkowite wydatki poniesione w ramach rozdziału 75011 za realizację zadań z zakresu administracji rządowej wyniosły 335.363,54 zł. z tego:

- na wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenie roczne) w/w osób wraz z pochodnymi oraz odpisem na ZFŚS w 2013 r. - 318.743,36 zł.
- na pozostałe wydatki w wysokości - 16.620,18 zł.

Z przyznanej dotacji z budżetu państwa sfinansowano 51% poniesionych wydatków.

4. rozdział 85195 § 2010 – pozostała działalność

W powyższym rozdziale Miasto nie otrzymało dotacji z budżetu państwa.

Jak ustalono, w 2013r. MOPS w Człuchowie wydał 23 decyzje na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j. t. Dz. U. z 2004r. nr 210 poz. 2135 ze zm.) dotyczącym potwierdzenia prawa do korzystania z w/w świadczeń przez osoby spełniające wymagane kryteria.

Przed wydaniem decyzji MOPS przeprowadzał wywiady środowiskowe, o których mowa w art. 7 ust. 3 w/w ustawy.

II. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA.

Rozdział 85212 - Dochody z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń alimentacyjnych.

Na podstawie sprawozdania Rb-27 ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. oraz ewidencji księgowej ustalono, iż należności z tytułu zwrotu od dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, odsetek za zwłokę oraz specjalistycznych usług opiekuńczych na koniec 2013 roku wyniosły 4.825.781,80 zł, natomiast wykonane dochody zamknęły się kwotą 163.236,32 zł. Plan i wykonanie w poszczególnych paragrafach przedstawiono w poniższej tabeli:

§	Plan	Należności	Dochody wykonane ogółem	Dochody potrącone przez UM Człuchów	Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	
						Ogółem	Zaległości
0980	77.210,00	2.844.209,18	120.018,62	46.618,84	72.011,17	2.724.190,56	2.724.190,56
0980	0	0,00	0,00	0,00	1.388,61	0,00	0,00
0970	0	1.138.672,46	5.828,95	2.914,47	2.914,48	1.132.843,51	1.132.843,51
0920	0	830.934,42	25.423,01	0,00	25.423,01	805.511,41	805.511,41
0830	14.470,00	11.965,74	11.965,74	598,29	11.367,45	0,00	0,00
Razem:	91.680,00	4.825.781,80	163.236,32	50.131,60	113.104,72	4.662.545,48	4.662.545,48

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dochodów, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na dochody budżetu państwa zarachowano 50% z wpływów z tytułu zaliczki alimentacyjnej i 60% zwrotów świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 100% z naliczonych odsetek i 5% zwrotów za specjalistyczne usługi opiekuńcze, łącznie kwotą 113.104,72 zł (w tym 1.388,61 zł kwota nienamierzonej gminy dłużnika).

Powyższe dochody Miasto przekazało w obowiązujących ustawowo terminach na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (zgodnie z art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych). Sprawdzono przekazywanie dochodów od kwietnia do września 2013r.

MOPS prowadził ewidencję należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych na koncie 221 wg poszczególnych budżetów. Rozksięgowania zrealizowanych dochodów na dochody budżetu państwa, dochody gminy wierzyciela i gminy dłużnika dokonywane były w organie, na podstawie przesyłanych pism z MOPS.

Przypisu należności z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń dokonywano w ewidencji księgowej miesięcznie, w momencie wypłaty świadczenia osobom uprawnionym, natomiast odsetki za zwłokę w spłacie należności przypisywane były co miesiąc.

Jak ustalono, wyegzekwowane od dłużników zwroty **kosztów upomnień w łącznej kwocie 220,00 zł, nie zostały odprowadzone na dochody budżetu państwa** (jako dochody uzyskane w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej), lecz przekazane na dochody własne Gminy.

Ponadto kontrolujący stwierdził, że **należności z tytułu zwrotu kosztów upomnień nie były księgowane w momencie powstania zaległości tj. skutecznego doręczenia upomnienia**, zarówno na kartotekach dłużników alimentacyjnych prowadzonych w programie Sygnity, przyjętym przez jednostkę jako ewidencja analityczna konta 221, jak również w ewidencji syntetycznej konta 221 prowadzonej w programie finansowo-księgowym, będącej podstawą sporządzenia sprawozdań budżetowych Rb-27ZZ.

Kontrolujący ustalił, że za n/w okresy **nie dokonano przypisów** z tytułu wystawionych upomnień:

- okres 2011/2012 w wysokości 1.096,00 zł,
- okres 2012/2013 w wysokości 1.064,80 zł.

Na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej 45 dłużników alimentacyjnych, wybranych losowo przez kontrolującego, w tym 15 dla których Miasto Człuchów było tylko gminą dłużnika, oraz 30 dla których Miasto Człuchów było gminą wierzyciela i dłużnika, ustalono, że podejmowane były działania wobec dłużników, wynikające z art. 4 ust. 1 oraz art. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, tj.:

- wzywano dłużników na wywiady alimentacyjne, odbierano oświadczenia majątkowe, zobowiązywano dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, informowano właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- w przypadkach gdy dłużnik uchylał się od złożenia oświadczenia majątkowego, uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmówił zarejestrowania się w PUP-ie lub odmówił propozycji zatrudnienia – wszczynano postępowanie dot. uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań a następnie składano wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego, a także kierował wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika.

Stwierdzono również, że MOPS w Człuchowie, działając na podstawie art. 3 ust. 5 w/w ustawy, występował z wnioskiem do gminy właściwej dłużnika o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w przypadku gdy gmina dłużnika była inna niż Miasto Człuchów (65 przypadków).

MOPS w Człuchowie przekazywał informację do BIG o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych co dwa tygodnie.

Za okres zasiłkowy 2011/2012 wystawiono 150 decyzji przyznających świadczenia alimentacyjne na kwotę 681.848,98 zł. i w konsekwencji w październiku i listopadzie 2012 r. wystawiono 142 decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymania przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na kwotę główną w łącznej wysokości 650.046,00 zł.

Kontrolujący, na podstawie przedstawionych dokumentów źródłowych stwierdził, że podjęte zostały działania windykacyjne, polegające na wysłaniu upomnień do zapłaty w grudniu 2012r. oraz w styczniu 2013r. i wystawieniu tytułów wykonawczych oraz przesłanie ich do naczelników urzędów skarbowych. Za powyższy okres wystawiono i przesłano do Naczelników Urzędu Skarbowego 137 tytułów wykonawczych w marcu 2013 r.

Za okres zasiłkowy 2012/2013 wystawiono 143 decyzji przyznających świadczenia alimentacyjne na kwotę 688.983,00 zł. i w październiku oraz listopadzie 2013r. wystawiono 135 decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymania przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na kwotę główną w łącznej wysokości 674.609,00 zł.

Upomnienia za okres zasiłkowy 2012/2013 wystawione zostały w grudniu 2013r. i styczniu 2014r. natomiast 121 tytułów wykonawczych wystawiono i przesłano do właściwych naczelników urzędu skarbowych w styczniu i marcu 2014r., (również w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych odbywających karę więzienia lub aresztu).

Kontrolujący poprosił również o wyjaśnienie, co było przyczyną nie wydania decyzji 8 dłużnikom alimentacyjnym za okres 2011/2012 oraz 8 dłużnikom za okres 2012/2013. Dyrektor MOPS w Człuchowie poinformowała, że: *„... dwóch dłużników spłaciło zaległości przed wydaniem decyzji, pozostałe sześć to obcokrajowcy oraz dłużnicy zamieszkujący poza terenem Polski, gdzie nie został ustalony adres zamieszkania.”*

W powyższym zakresie kontrolą objęto 8 dłużników alimentacyjnych, którym nie wystawiono decyzji o zwrocie wypłaconych świadczeń. Na podstawie przedłożonych dokumentów dłużników kontrolujący stwierdził, że w aktach znajdują się wyroki Sądu Okręgowego gdzie Sąd wskazuje że dłużnik alimentacyjny zamieszkuje na terenie Niemiec lub Nowego Jorku oraz pisma kierowane do Komend powiatowych celem ustalenia pobytu dłużników. W kartotekach dłużników alimentacyjnych widnieją spłaty należności.

Poziom ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych był niski i w 2013 r. wyniósł 3,14 %. W odpowiedzi na pytanie kontrolującego o przyczyny powyższego, Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *„Główne przyczyny niskiego poziomu windykacji należności wymagalnych od dłużników alimentacyjnych to:*

- *większość dłużników to osoby bezrobotne, wobec których podjęto działania aktywizacyjne, które okazały się bezskuteczne ze względu na wysoki poziom bezrobocia w gminie Człuchów (24%),*
- *ponadto znaczna większość dłużników to osoby uzależnione od alkoholu, nie wykazujące żadnych dochodów i korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, głównie z zasiłków celowych, okresowych i stałych z tytułu niepełnosprawności,*
- *fakt zamieszkiwania dłużnika alimentacyjnego poza granicami kraju – co uniemożliwia podjęcia działania ze względu na brak organu właściwego,*

- organ egzekucyjny umorzył w wielu przypadkach postępowanie egzekucyjne dotyczące należności pieniężnej, z uwagi na niemożliwość uzyskania kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne (brak składników majątku),
- 99 % wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 jest umarzane,
- brak możliwości w ustaleniu miejsca zamieszkania lub pobytu dłużnika alimentacyjnego wydłuża czas i zwiększa koszty windykacji (liczni dłużnicy nie mają stałego miejsca zameldowania ani pobytu, co uniemożliwia z nimi jakikolwiek kontakt i doręczenie korespondencji, a wszczęte postępowania dot. ustalenia miejsca pobytu trwa często kilka miesięcy.”

Jednostka nie umarzała żadnych należności z w/w tytułu w 2013r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 34/2014.

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o:

- ewidencjonowanie zrealizowanych wpływów z tytułu zwrotu przez dłużników alimentacyjnych kosztów upomnień na dochody budżetu państwa, przekazywanie ich na rachunek dochodów PUW w obowiązujących terminach, po potrąceniu należnych Gminie 5% oraz wykazywanie ich w sprawozdaniu Rb-27ZZ;
- oznaczanie datą wpływu składanych wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach programu „Wyprawka szkolna”,
- podjęcie działań mających na celu bardziej efektywne wykorzystanie dotacji przyznanych z budżetu państwa na dofinansowanie stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym, tak aby stypendia te w mniejszym stopniu pełniły rolę pomocy socjalnej a w większym stopniu służyły rzeczywistemu zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, np. poprzez promowanie udziału w zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zdolności i umiejętności uczniów, czy też niwelujących luki edukacyjne.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

WOJEWODA POMORSKI

Ryszard Stachurski